

פרשת וארא

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן לֵאמֹר: פִּי יִדְבַר אֲלֵיכֶם פְּרַעֲהַ לֵאמֹר תִּנּוּ לָכֶם מוֹפֶת וְאָמַרְתֶּם אֶל אַהֲרֹן קַח אֶת מַטְּף וְהִשְׁלַח לִפְנֵי פְרַעֲהַ יְהִי לְתִנּוּן:
(שמות פרק ז:ח-ט)

אלשיך:

אמר, אל תעשו מעצמכם מופת, פן יחשבו כי איזה כישוף הכינותם מתחלה ועשיתם אותו, ושלא היה המטה לתנין, רק על ידי איזה לחש שהקדמתם. רק המתינו עד יאמר תנו לכם מופת.

אברבנאל:

השאלה הב' באמרו כי ידבר אליכם פרעה תנו לכם מופת כי למה זה ישאל אליה' זה פרעה והנה לא היה חפץ לשמוע דבריהם ולא לראו' את מופתיהם וכמ"ש להם לכו לסבלותיכם ואיך אמר אם כן שפרעה ישאל מאתם תנו לכם מופת כאלו היה חפץ בדבר:

מדרש תנחומא (בובר) פרשת ויצא סימן יד:

ד"א וירא ה' כי שנואה לאה. זש"ה היתה לי נחלתי כאריה ביער [וגו' על כן שנאתיה] (ירמיה יב:ח), היאך, ראה הקדוש ברוך הוא שעתידין לצאת ממנה בנים רשעים, וקרא אותה שנואה, ואלו הן הרשעים יהורם יהואש אחז מנשה אמון יהויקים צדקיהו. ביהורם כתיב וילך בדרך מלכי ישראל כאשר עשו בית אחאב (מ"ב:ה-יח), באחז כתיב ולא עשה הישר בעיני ה' [אלקיו] כדוד אביו (שם טז:ב), אמר לו ישעיה שאל לך אות מעם ה' אלקיך העמק שאלה (ישעיה ז:יא), שיחיו המתים או שיעלה קרח משאול, או הגבה למעלה (שם יא), תבקש שירד אליהו מן השמים, א"ל יודע אני שיש בו כח לעשות, אבל איני רוצה שיתקדש שם שמים על ידי, שנאמר ויאמר אחז לא אשאל ולא אנסה את ה' (שם יב)...

אברבנאל:

ויאמר ה' אל משה ואל אהרן וכו' עד ויאמר ה' אל משה כבד לב פרעה. הנה משה רבינו אמר לפרעה בתחלת שליחותו כה אמר ה' אלהי ישראל שלח את עמי ויעבדוני ובזה כלל אליו שלשה הודעות. האחת שיהיה אלוה נמצא מחוייב המציאות מעצמו כי על זה מורה שם ה'. והשנית שהאלוה ההוא הוא משגיח בבני אדם עד שירצה בעבודתם. והשלישית שהאלוה המשגיח ההוא הוא אלהי ישראל בעל הכחות והיכולת הכב"ת שבעבור זה יעקב שנקרא ישראל ניצל מכל אויביו וישר אל מלאך ויוכל וכבר הורה גם כן ענין היכולת האלהי באמרו פן יפגענו בדבר או בחרב כלומר ואין מציל אותנו מידו. והנה פרעה כחש שלשתם. כי לענין מציאותו אמר לא ידעתי את ה' ולענין השגחתו ויכלתו אמר מי ה' אשר אשמע בקולו. ואמר וגם את ישראל לא אשלח. והיה זה לפי שלא היה עובר עיונם מהמורגש כי הם משערים בגרמ"ה השמימיים שהיו מנהיגים העולם השפל אבל לא היו מאמינים במציאות שכל נבדל והיתה אמונתם שהעולם קדמון ושהוא כמנהגו נוהג וש"א שישתנה הטבע ממנהגו לא כלו ולא חלק ממנו ואפילו לקצר כנף הנמלה או להאריך בכנף החגב ממה שנוצר בטבע שאם היה אפשר החדוש הזה בחלק מחלקי העולם היה איפשרי בעולם בכללו שיתחד' ומוזה היו בורחים תכלית הבריחה בראותם שסדר הגלגלי לא ישתנה והכל תלוי במזל ושמיני ההווים והנפסדים קיימים נצחיים בהנהגת טבעם ואישיהם נעזבים למקרה ולכן כיחשו בה' המחוייב המציאות מעצמו וכ"ש שיהיה משגיח במה שבכאן. וכיחשו השכר והעונש ולא שיערו שישנה דבר מהמנהג הטבעי כי היה אצלם האלוה הוא הטבע הקדום. וכאשר בא משה רבינו ע"ה ואמר לפרעה שלשת הפנות סותרות לאמונתו נפל נולד ביניהם רוצה לומר בין פרעה ומשה הויכוח בשלשת הפנות האלה רוצה לומר במציאות השם הנכבד והשגחתו ויכלתו ונתחדש ביניה' הויכוח והמחלוקת בשלשת השרשי' ההם כמו שיתבאר. ולפי שהמוציא מחבירו עליו הראיה היה מוטל על משה לעשות ראיותיו על שלשתם. ועשה הקדוש ברוך הוא ראיותיו על כל זה בדברים הנסיים אשר יעשה מזולת המנהג הטבעי להודיע שיש למעלה מן הטבע אדון מנהיג את הטבע כרצונו ומחדשו ומשנה אותה כחפצו כי כמו שחדש וברא את העולם בכללו לא מדבר. ככה ישנה ויחדש חלקיו ככל אשר יחפוץ ועל זה היסוד באו המכות כלם. וכמו שיתבאר. האמנם פרעה ראה להקדי' לשלשת המחלוקת האלה מחלוקת רביעית והוא שמשה ואהרן להיותם הם המדברים בשם ה' ראשונה יאמרו שהם נביאים ושרוח השם דבר בם. ושאינם מכשפים חרטומי' אשפים ומשאר המלאכי'. ומפני שהיה זה בלב פרעה לנסותם בשרש הד' הזה ראשונה לכן אמר הש"י למשה ולאהרן להיות שניהם הולכים בשליחות הזה כי ידבר אליכם פרעה תנו לכם מופת

וכן רוצה לומר אני ידעתי את האיש ואת שיחו שירצה קודם אימות הפנות האלהיות שתאמתו אתם לפני שאתם נביאים ועל זה אמר למשה ולאחרן להיות הספק הזה נוגע לשניהם כי ידבר אליכם פרעה תנו לכם מופת רוצה לומר כאשר ידבר לשניהם ויאמר תנו לכם מופת רוצה לומר איני צריך עתה מופת על מציאות השם ולא על השגחתו ולא על יכלתו אבל אתם תנו לכם רוצה לומר על ענין נבואתכם מופת כדי שנדע ונכיר שאתם נביאי האלוה אשר אמרתם והנה התבאר שבא הדבור הזה אל משה ואל אהרן לפי שהיה על ענין השליחות שניהם. אמנם דבורי המכות שהיו מיוחדים לפנות האלהיות בא עליהם הדבור למשה בלבד ולא לאהרן כי לא היה הדבר מגיע אליו בפרט. ולכן אמר כי ידבר אליכם פרעה כי הוא יספק זה והוא יאמר כנגדכם ככה תנו לכם מופת על ענינכם מהיותכם נביאים ושלוחים לנסותם היש השם בקרבם אם אין.

החמה ליבוביץ:

נראית לנו דעת האומרים, שהיה פרעה בטוח ששני זקנים זרים אלה, שאינם שייכים לא לכת החרטומים ולא לאיגוד חכמי מצרים ולא למכשפים, לא היה ולא יהיה בכוחם לעשות אותות, ודווקא משום כך ידרוש מהם אות, כי נזכר מה קרה בין ראיון ראשון (ה, א—ד) לזה השני: הכבדת העול, הגברת הצרות. כל זה גרם לשוטרי בני ישראל, אשר ראו את אחיהם "ברע", לבוא אל פרעה לבקש רחמים על עצמם ועל אחיהם, אך כאשר לא הועילו ותחננוניהם, פנו אל משה ואל אהרן וראו בהם — לא בפרעה — את סיבת כל צרותיהם. הם שהתחילו להרגיז את פרעה, הם בבואם אל פרעה הבאישו את ריח העם בעיניו, הם שגרמו להחרפת הצרות. פרעה השיג את מבוקשו, לא אליו מופנה זעם הנענים והנאנקים, אלא אל מנהיגיהם. החמרת הגזירה לא החריפה את השנאה אליו, אלא יצרה בלב ההמונים אי-אמון ואפילו התמרמרות נגד מנהיגיהם. ועתה יש רק לגלות חרפת שני אלה ברבים, יש רק להראות את כל אחלת ידם — ומיד יישארו זקנים אלה מבודדים, נתונים ללעג, לא רק של חרטומים וחכמים, אל אף של בני עמם. לשם זה גם יאמר פרעה:

זֶס תְּנוּ לְכֶם מוֹפֵת.

ולא כפי שרגיל לומר "תנו לי מופת" (כמו שנאמר דרך משל בדברים יג, ב: "כי יקום בקרבך נביא... ונתן אליך אות או מופת"), שהרי הוא אינו זקוק למופת, הוא יודע מראש, שאין כל ממש בשלוחים אלה. אך אמר: אם רוצים אתם להראות כוחכם, אדרבה, תנו לכם מופת — ונראה.

אלשיך:

אמנם אפשר, באומרו לאמר, כי לא להאמין ישאל מופת, רק כדי לאמר אמריו נגדיכם אם לא תעשו מופת. וזהו אומרו לאמר כי ידבר, כדי לאמר ולא כדי להאמין:

שמות רבה (שנאן) פרשת וארא פרשה ט:

ויקרא [גם פרעה] לחכמים ולמכשפים [ויעשו גם הם חרטמי מצרים בלהטיהם כן] (שמות/ז). באותה שעה התחיל פרעה משחק עליהם ומקרקר אחריהם כתרנגולת ואמר להם: כך היא אומנתו של אלהיכם? בנוהג שבעולם, בני אדם מוליכין פרקמטיא למקום שצריכין לה. כלום מביאין מוריאס לאספמיא? דגים לעכו? אי אתם יודעים שכל הכשפים ברשותי? מיד שלח והביא תינוקות מן אסכולה שלהם ועשו אף הם כך. ולא עוד אלא אף לאשתו קרא לה ועשתה: ויעשו גם הם חרטמי מצרים - מהן אלו? אף התינוקות של חמש וארבע שנים קרא ועשו כך.

רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ה:

הלכה א

משה רבינו לא האמינו בו ישראל מפני האותות שעשה, שהמאמין על פי האותות יש בלבו דופי שאפשר שיעשה האות בלט וכשוף, אלא כל האותות שעשה משה במדבר לפי הצורך עשאו, לא להביא ראיה על הנבואה, היה צריך להשקיע את המצריים קרע את הים והצלילן בתוכו, צרכנו למזון הוריד לנו את המן, צמאו בקע להן את האבן, כפרו בו עדת קרח בלעה אותן הארץ, וכן שאר כל האותות, ובמה האמינו בו במעמד הר סיני שעיינינו ראו ולא זר ואזנינו שמעו ולא אחר האש והקולות והלפידים והוא נגש אל הערפל והקול מדבר אליו ואנו שומעים משה משה לך אמור להן כך וכך, וכן הוא אומר פנים בפנים דבר ה' עמכם, ונאמר לא את אבותינו כרת ה' את הברית הזאת, ומנין שמעמד הר סיני לבדו היא הראיה לנבואתו שהיא אמת שאין בו דופי שנאמר הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם בך יאמינו לעולם, מכלל שקודם דבר זה לא האמינו בו נאמנות שהיא עומדת לעולם אלא נאמנות שיש אחריה הרהור ומחשבה.

הלכה ב

נמצאו אלו ששולח להן הם העדים על נבואתו שהיא אמת ואינו צריך לעשות להן אות אחר, שהם והוא עדים כדבר כשני עדים שראו דבר אחד ביחד שכל אחד מהן עד לחבירו שהוא אומר אמת ואין אחד מהן צריך להביא ראיה לחבירו, כך משה רבינו כל ישראל עדים לו אחר מעמד הר סיני ואינו צריך לעשות להם אות, וזהו שאמר לו הקדוש ברוך הוא בתחילת נבואתו בעת שנתן לו האותות לעשותן במצרים ואמר לו ושמעו לקולך, ידע משה רבינו שהמאמין על פי האותות יש בלבו דופי ומהרהר ומחשב והיה נשמת מליך ואמר והן לא יאמינו לי, עד שהודיעו הקדוש ברוך הוא שאלו האותות אינן אלא עד שייצאו ממצרים ואחר שייצאו ויעמדו על ההר הזה יסתלק הרהור שמהרהרין אחריו שאני נתן לך כאן אות שידעו שאני שלחתיך באמת מתחילה ולא ישאר בלבם הרהור, והוא שהכתוב אומר וזה לך האות כי אנכי שלחתיך בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה, נמצאת אומר שכל נביא שיעמוד אחר משה רבינו אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו כדי שנאמר אם יעשה אות נשמע לו לכל מה שיאמר, אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה ואמר אם נתן אות אליו תשמעון, כמו שצונו לחתוך הדבר על פי שנים עדים ואף על פי שאין אנו יודעין אם העידו אמת אם שקר, כך מצוה לשמוע מזה הנביא אף על פי שאין אנו יודעים אם האות אמת או בכישוף ולט.

הלכה ג

לפיכך אם עמד הנביא ועשה אותות ומופתים גדולים ובקש להכחיש נבואתו של משה רבינו אין שומעין לו ואנו יודעין בבאור שאותן האותות בלט וכשוף הן, לפי שנבואת משה רבינו אינה על פי האותות כדי שנערך אותות זה לאותות זה, אלא בעיינינו ראינוה ובאזנינו שמענוה כמו ששמע הוא, הא למה הדבר דומה לעדים שהעידו לאדם על דבר שראה בעייניו שאינו כמו שראה שאינו שומע להן אלא יודע בודאי שהן עדי שקר, לפיכך אמרה תורה שאם בא האות והמופת לא תשמע אל דברי הנביא ההוא, שהרי זה בא אליך באות ומופת להכחיש מה שראית בעיניך והואיל ואין אנו מאמינים במופת אלא מפני המצוה שצונו משה היאך נקבל מאות זה שבא להכחיש נבואתו של משה שראינו וששמענו.

משה בן מנחם (מגדלסטון):

לפי חוקי תורתי אין מעשי ניסים אבן בוחן לאמת וגם אין הנס מעיד בוודאות גמורה על הנביא כי ה' שלחו. רק מתן התורה ביום הקהל פנים בפנים היא העדות הנאמנה. הואיל וכאן לא היה השליח צריך לשום עדות על שליחותו, מאחר שכל העם שמעו באוזניהם את המצוה האלוהית... אני מוצא ראיות מוכחות בתנ"ך, שיש בכוחם של מדיחים ונביאי שקר לחולל נפלאות. (מה יש, לרוגמה, להגיד על מעשי החרסומים במצרים? ובדברים יג, ב—ו מויבר בנביא או חולם חלום שאין לשמוע בקולו גם אם יתקיימו מופתיו, ויש להמיתו.) אין בידי להכריע אם נעשו נסים אלה בכוח כשפים, אם מעשי להטים הם, או אם יש כאן שימוש לרעה בכוח שניתן להם לתכלית טובה. על כל פנים אני חושב לדבר שאין לסתור אותו, שלפי הדברים הברורים שבתורה אין במעשי ניסים הוכחה ברורה לשליחות אלוהית.

הדיוק מבואר, דהיינו לו לומר תנו לנו מופת. ומה יחס כאן הלשון „לכם“
 ואפשר לומר, דהמובן כאן מלשון „לכם“ מעין המובן מלשון, ולקחתם
 לכם פרי עץ הדר (פי אמור, כ"ג) עפ"י הדרשה הידועה „לכם — משלכם“
 להוציא את השאול ואת חגזול (סוכה מ"א ב'), ויחס מובן זה כאן, כי כפי
 שמתבאר בפרשה, כמה מופתים שהראו משה ואהרן עשו גם החרטומים —
 על זה יאמר פרעה, תנו מופת משלכם, מכחכם ביחוד, מה שלא יוכלו
 החרטומים לעשות כמעשיכם — וכאשר לבסוף בלע מטה אהרן את מטותם.

הרב מנחם מנדל מקוצק:

כ"י ידבר אליכם פרעה תנו לכם מופת וגו' ו
 פסוק טו. צל"ד אומרו לכם שהוא כמיותר.
 ונראה שבאמת פרעה הי' מכחיש במציאות
 השי"ת, [וכמו שאמר (שמות ה, ב) לא ידעתי את
 ה'] ומשה רבינו ע"ה השיבו שהשם ברוך הוא
 אלהי העולם הוא נוטה שמים ויטו ארץ וכל
 אשר עלי' [כדאיתא במדרש רבה (שמו"ר ה)],
 ולזה אמר הכתוב כי ידבר אליכם פרעה תנו
 לכם מופת, היינו שאם כדבריכם כן הוא
 שהשי"ת ברא את כל הברואים וכל האומות
 אשר על פני האדמה למה בחר דייקא בכם
 ובעבודתכם יותר מבשאר הנבראים, ועל כן
 תנו לכם מופת, לכ"ם דייקא, ואמרת אל אהרן
 קח את מטך והשלך לפני פרעה יהי לתנין:
 [ספר ליקוטים חדשים (דף מח ע"א, דף נ ע"ב)*]

[א"ה. לכאורה לפי זה אינו מובן מה שאמר
 ואמרת לאהרן קח את מטך השליכהו
 ארצה יהי לתנין, כי איך תהי' הוראת מופת
 זה על בזויות ישראל לחלקו יתברך יותר
 משאר האומות. ונראה דהנה ידוע שיש
 בכלל העולם בחינת עש"ן שהם עול"ם
 שנ"ה גפ"ש, ועולם כולל כל שטח המקומות
 שיש בעולם, ושנה כולל כל חילוקי הזמנים
 שהם בשנה, ונפש כולל כל עניני פרטי
 נפשות החיים הנמצאים מינים ממינים
 שונים, ובכל אחד מאלו הג' חלקים נמצא

שרשים וענפים מסתעפים מהם, ובחירת
 השי"ת הי' בהשרשים, כי בהשרש נכלל גם
 הענף. והנה בבחינת עול"ם הכולל כל
 המקומות, השרש הוא ירושלי"ם, ושאר
 הארצות המה ענפים היונקים חיות ממנה
 כמאמרם ז"ל (מובא ברש"י ז"ל קהלת ב פסוק ה') על
 שלמה המלך ע"ה שהי' יודע איזה חלק בארץ
 הולך לכוש ונטע בו פלפלין וכו', ולכן בחר ה'
 בציון אור למושב לו (תהלים קלב, יג), וכן
 בשנ"ה הכולל כל חילוקי הזמנים השרש הוא
 השבת קודש אשר בו משתלשל השפע על כל
 ששת ימי המעשה, והשאר הם רק הענפים
 היונקים חיות ממנה וכדאיתא בזוהר הקדוש
 (יתרו דף פח ע"א) דההוא יומא מתברכאן מיניה
 כל שיתא יומין עילאין וכל חד וחד יהיב
 מזוניה לתתא כל חד ביזמוי מההיא ברכה
 דמתברכאן ביזמא שביעאה וכו', יעו"ש, ולכן
 נבחר השבת קודש לחלקו יתברך, וכן בנפ"ש
 השרש הם ישראל וכדאיתא במדרש (ויק"ר
 פרשה ל"ה, הובא ברש"י ז"ל ריש פרשת בראשית)
 שמים וארץ לא נבראו אלא בשביל ישראל
 וכו', ושאר האומות המה ענפים המקבלים
 חיותם מישראל וכדאיתא בזוהר הקדוש (תרוצה
 דף קנד ע"ב) כמה זכאין אינון ישראל דקוב"ה
 אתרעי בהו וכו' ובגינהון דישאל יהיב מזונא
 ושבעא לכל עלמא וכו' ואינון יהבי חולק

שהשליך את המטה ויהי לתנן כי כל יניקתו
מיד ישראל הוא שעל ידינו נעשה התנן
וחיותו, ואחר כך נהפך למטה ובלע את מטותם
להראות שיחזור יניקת חיותם להשורש
וכמבואר בספר הקדוש אור תורה סדר זה
יער"ש, ואם כן בזה הראה לו שישראל הם
השורש אשר לכן נבחרו הם דייקא להיות חבל
נחלתו, והבן:]

תמצית לעמין עובדי עבודה זרה ועמין כלהו
לא אתנו אלא מתמצית וכו', יעי"ש, ולכן
בחר ה' ישראל לסגולתו:

ועל פי אלה הדברים יובן ענין המופת
הזה, דהנה קליפת מצרים הוא התנן
כמ"ש (יחזקאל כח פטוק לו) פרעה מלך מצרים
התננים הגדול וגו', והראה לו אהרן במה

נרצם אלימלך:

תנו לכם מופת... תנו לנו מופת היה לו לכתוב? — ויש לומר, כי מופתים הנעשים על
ידי קוסמים ומכשפים, מתפלאים עליהם רק אותם שעומדים מן הצד, כי הקוסם עצמו יודע
שאינו זה אלא מעשה תרמית ואחזת עינים. אבל מופתים הנעשים על ידי נביאים וצדיקים
מכוח האלוהי, הם בעצמם מתפלאים על גילוי המופת. וזה — „תנו לכם מופת“, שגם „לכם“ —
יהיה זה למופת.

ד"ר יצחק:

תנו לכם מופת... תנו לנו מופת היה צריך לכתוב? — אלא כך הוא דרך הרשעים,
שאומרים למוכיחיהם: אתם עצמכם אינכם מאמינים במה שאתם מטיפים לו, וזה אמרו
„תנו לכם מופת“ שאתם תאמינו בדברייכם.

משך חכמה (ו:יג):

ויצום אל בני ישראל ואל פרעה (מלך מצרים) להוציא את בני ישראל (מארץ מצרים). ייתכן כי גם אז
במצרים היו גדולי האומה אשר היו שרים נכבדים ואפרתים, והם היו משעבדים את בני ישראל לעבדים,
שמכרו המצרים להם. ואולי היו המה השלושה שבטים - ראובן ושמעון ולוי - שהנהיגו שררה במצרים,
כמו שאיתא במדרש נשא פרשה יג. לוי שלא היה בשעבוד מצרים, ולכן לא נטל נחלה בארץ, וכן ראובן
לא נטל רק בעבר הירדן, ושמעון נתקיים עליו "אחלקם ביעקב" כמו שפירש הרמב"ן. ומהם היו בני חורין
הרבה ושרים, אשר היו משעבדים את ישראל הנמכרים להם מהמשלה של פרעה. לכן ציוה השם יתברך
שבני ישראל גם פרעה יוציאו את בני ישראל מהשעבוד. ולכן סמך לזה יחוס השלושה שבטים, ומסיים
"הוא אהרון ומשה, (אשר אמר ה' להם) הוציאו את בני ישראל מארץ מצרים על צבאותם" - שיהיו כל
משפחה ושבט צבא בפני עצמו, ולא ישתעבדו ישראל זה לזה. וכנראה שלזה כיון הירושלמי ראש השנה
פרק ג הלכה ה: "ויצום אל בני ישראל", מה ציווה? - על פרשת שילוח עבדים [רצונם לומר, שישלחו
עבדיהם מישראל ששעבדו תחת ידם כמו שכתבתין] והדא הוא דכתיב "כה אמר ה' אנכי כרתי ברית את
אבותיכם ביום הוציאי אותם מארץ מצרים מבית עבדים לאמור, מקץ שבע שנים תשלחו איש את אחיו
העברי (אשר ימכר לך, ועבדתם שש שנים) ושלתו חפשי מעמך ולא שמעו אבותיכם אלי ולא היטו את
אזנם", הנאמר בירמיה לג יעויין שם ודו"ק.
ויתכן לומר בדעת המדרש נשא, ששלושה שבטים אלו הנהיגו שררה במצרים, לפיכך נתיחסו כאן, על פי
דאמרו במכילתא (מסכתא דפסחא בא פרשה ה) דבשביל ד' דברים נאלו, שלא שינו שמן לשונן (שלא
נחשדו על העריות ולא על לשון הרע), והיו מצוינים לגוי והחזיקו עצמן לגרים, מפני שהיו מצפים
לתשועת ה', שיעקב בירך אותם איש איש כברכתו בחלוקת הארץ, כמו שאמר "וירכתו על צידון וכו"
(בראשית מט, יג). אבל שלושה שבטים הללו, שיעקב רחקן, אילו היו משועבדים ככל אחיהם, היו
מתעריבים במצרים, והיו מדמין שאין להן חלק ונחלה בקרב ישראל, לפיכך מנעה השגחה מהשתעבד אותן
בחומר ולבנים ודו"ק.